

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO NR. XIII-2166 2 PRIEDO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-672 (TAP-21-1112(2))
(VYRIAUSYBĖS IŠVADA SEIMUI)**

2021-08-26 Nr. NV-2050

Vilnius

1. Projekto rengėja – Energetikos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-672 (toliau – Įstatymo projektas), kuria siūloma nepritarti Įstatymo projektui.

3. Dabartinė situacija:

Pagal šiuo metu galiojantį Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą, vėjo elektrinėms yra nustatyti tokie sanitarinės apsaugos zonų dydžiai: iki 300 kW – 300 m., nuo 300 kW iki 2 MW – 315 m., virš 2 MW – 440 m. Seimo narių parengtu įstatymo projektu siūloma padidinti sanitarinės apsaugos zonų dydžius galingsoms vėjo elektrinėms: nuo 300 kW iki 2 MW – iki 700 m., virš 2 MW – iki 1000 m. Įstatymo projekto rengėjų teigimu, priėmus šias pataisas tikimasi, jog bus pasiektas geresnis gyventojų interesų užtikrinimas bei kartu saugesnė jų sveikatos apsauga.

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- ✓ Šiuo metu įstatyme nustatyti aiškūs kriterijai, pagal kuriuos nustatomos sanitarinės zonos: aplinkos oro teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliamą žmogaus sveikatai kenksmingą aplinkos taršą už sanitarinės apsaugos zonos ribų neturi viršyti ribinių teisės aktais nustatytų užterštumo (ar kitokių) (šiuo konkrečiu atveju – triukšmo) verčių. Analogiškas reglamentavimas dėl triukšmo ribinių verčių, nustatytas ir Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme. Tokie veiksniai kaip vizualinė tarša, statinių griuvimas, ledo kritimas, visuomenės nepasitenkinimas ar kiti, dėl kurių gaunami visuomenės skundai, kai planuojamos vėjo elektrinės, turi būti vertinami ne nustatant sanitarines apsaugos zonas, o teritorijų planavimo, poveikio aplinkai vertinimo ar kitų procedūrų metu. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad galiojantis teisinis reguliavimas yra pakankamas ir siekiant, kad vėjo elektrinės nedarytų neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir būtų užtikrinta gyventojų sveikatos apsauga, o Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo keitimas nėra reikalingas.
- ✓ Pažymėtina, kad visuomenės nepasitenkinimo, nepritarimo dėl konkrečių vėjo elektrinių plėtojimo regionuose galima būtų išvengti, jeigu būtų tinkamai planuojamos teritorijos ir jeigu visuomenė galėtų dalyvauti priimant sprendimus. Vėjo energetikos regionuose plėtojimas priskirtas savivaldybių kompetencijai. Vietos savivaldos įstatymo nuostatose nustatyta, kad teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ir savivaldybės dalių bendrųjų planų sprendinių (įskaitant planų sprendinius, reglamentuojančius AI plėtrą) įgyvendinimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos. Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad AIE objektų statyba turi būti numatyta teritorijų planavimo dokumentuose, vėjo elektrinių plėtros sprendiniai gali būti numatyti savivaldybės teritorijos bendrajame ar specialiajame plane. Rengiant šiuos planus, nustatytąją tvarką turi būti išanalizuojama esama padėtis, įvertinamos gyvenamųjų vietovių išsidėstymo, gamtinės, reljefo, miškingumo ir kitos sąlygos, parenkamos tinkamos teritorijos vėjo elektrinių plėtrai, atliekamas strateginių pasekmių aplinkai vertinimas, svarstymo su visuomene procedūros, priimami sprendimai dėl konkrečių teritorijų vėjo elektrinių statybos. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo keitimas nėra reikalingas.
- ✓ Įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas, tikėtina, turės neigiamas pasekmes vėjo elektrinių plėtrai, apribos galimybes pasiekti strateginiuose dokumentuose numatytus tikslus, kadangi bus sudėtinga rasti vėjo elektrinių statybai tinkamas teritorijas, kuriose būtų galima išlaikyti Įstatymo projekte siūlomus įtvirtinti sanitarinių apsaugos zonų dydžius ir įgyvendinti kitus su aplinkosauga ir nacionaliniu saugumu susijusius reikalavimus.

4. Projekto esmė:

Nepritarti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII- 2166 2 priedo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-672 dėl nutarimo projekte išdėstytų priežasčių.

5. Derinimas:

- Teikiamas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas patikslintas nutarimo projektas.
- Nutarimo projektas buvo svarstytas tarpinstituciniame atstovų pasitarime 2021 m. rugpjūčio 24 d.
- Nutarimo projektas derintas su visomis suinteresuotomis institucijomis. Į Sveikatos apsaugos ministerijos ir Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – nutarimo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė